

3. Буряк П. Ю. Формування і надання інформації про фінансові ресурси підприємства // Фінанси України. – 2006 – № 10 – С. 123 – 128.

4. Качура, А. Є. Модель формування оптимальної структури джерел фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств // А. Є. Качура / Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2009. – № 1 – С. 74–81.

5. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. – К. : ЦУЛ, 2010. – 392 с.

6. Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємства: підручник. – 5-е вид., перероблене і доповнене – М. ИНФРА, 2009. – с. 536.

7. Шовкопляс Р. А. Фінансові ресурси підприємства // Науково-технічний збірник. – № 80. – 2008. – С. 192 –194.

V.O. KODLUBOVSKA,
студентка, Криворізький економічний інститут ДВНЗ
«Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»
В.Д. МУСИЄНКО,
к.т.н., доцент, Криворізький економічний інститут ДВНЗ
«Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»

Формування системи обліку основних засобів промислових підприємств в умовах інноваційного розвитку

Розкрито проблеми та перспективи інноваційного розвитку промислових підприємств України в системі бухгалтерського обліку основних засобів. Проаналізовано інноваційну діяльність в Україні. Надано шляхи вирішення існуючих проблем та конкретні пропозиції.

Ключові слова: бухгалтерський облік, основні засоби, амортизація, інновації, інноваційний розвиток, інноваційна діяльність.

V.A. KODLUBOVSKAYA,
студентка, Криворожский экономический институт ГВУЗ
«Киевский национальный экономический университет им. Вадима Гетьмана»
В.Д. МУСИЄНКО,
к.т.н., доцент, Криворожский экономический институт ГВУЗ
«Киевский национальный экономический университет им. Вадима Гетьмана»

Формирование системы учета основных средств промышленных предприятий в условиях инновационного развития

Раскрыты проблемы и перспективы инновационного развития промышленных предприятий Украины в системе бухгалтерского учета основных средств. Проанализировано инновационную деятельность в Украине. Представлены способы решения существующих проблем и конкретные предложения.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, основные средства, амортизация, инновации, инновационное развитие, инновационная деятельность.

V. KODLUBOVSKA,
student of Kryvyi Rih Economic Institute
SHEI «Kyiv National Economics University named Vadym Hetman»
V. MUSIENKO,
Ph.D., associate professor of Kryvyi Rih Economic Institute
SHEI «Kyiv National Economics University named Vadym Hetman»

Formation of system of accounting of fixed assets of industrial enterprises in conditions of innovative development

Explained the problems and the perspectives of the innovative development at the Ukrainian industrial companies in the accounting system of fixed assets. Analyzed innovative activity in Ukraine. Presented the ways of deciding the existing problems and the specific solutions.

Keywords: accounting, fixed assets, depreciation, innovations, innovative development, innovative activity.

Постановка проблеми. Нині в Україні підприємства лише поступово починають приділяти свою увагу інноваційному розвитку, причиною чого став вибір вступу нашої країни до Європейського Союзу. Зрозуміло, що впливає низка вимог для тих підприємств, котрі хо-

чуть постачати свою продукцію на європейський ринок, основним завданням для них в даній ситуації буде зробити свої товари високоякісними, конкурентоздатними та відповідними міжнародним стандартам. Але, на жаль, є багато різних проблем з якими українські

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

підприємства можуть зіштовхнутися, головною з яких є дефіцит грошових коштів. Так, для цілей експорту своєї продукції, основні засоби, такі як машини та обладнання, наприклад, треба буде повністю замінити або частково оновити, а для цього необхідні певні кошти. Також існує ряд проблем, що пов'язані з відображенням основних засобів у регістрах бухгалтерського обліку. Тому дана тематика є досить актуальною, яку слід вирішувати та вносити певні пропозиції та корективи у систему бухгалтерського обліку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми існуючої системи бухгалтерського обліку основних засобів досліджували такі вчені:

Степаненко Д.М., Кірсанова Т.О., Панасенко А.П., Власюк Г.В., Зиміна О.І., Замлинський В.А., Муріна Т.С., Петрова І.В., Шуліка Ю.О., Лищенко О.Г. та інших. Але, на нашу думку, саме формуванню системи обліку основних засобів промислових підприємств в умовах інноваційного розвитку приділено не так багато уваги як до рушійної сили інноваційного процесу на підприємствах.

Мета статті. Визначення проблем та шляхів їх вирішення щодо формування системи обліку основних засобів промислових підприємств в умовах інноваційного розвитку.

Виклад основного матеріалу. Будь-яке промислове підприємство неможливо уявити без тих чи інших засобів праці, що необхідні для виготовлення продукції. У бухгал-

терському обліку такі засоби праці мають назву «основні засоби». Основним засобам притаманне поняття зносу або амортизації, так як впродовж їх використання вони поступово втрачають свої властивості та морально зношуються. Підприємствам необхідно приділяти цьому явищу увагу і впроваджувати інновації у своїй галузі.

Відповідно до статистичних даних Державної служби статистики України, питома вага промислових підприємств, що впроваджували інновації у 2015 році склала 15,2 % [2]. Цей показник є найвищим за останні сім років, що пояснюється зацікавленістю наших виробників у експорті своєї продукції. В той же час, якщо говорити про впровадження нових видів техніки або основних засобів, то кількість їх постійно коливається і немає чіткої динаміки до збільшення чи зменшення впроваджених найменувань. Причинами такого явища можуть бути: недостатня кількість коштів та підтримка держави; недосконала законодавча база, в даному випадку в розрізі основних засобів; низький рівень довіри інвесторів тощо.

Джерелами фінансування інноваційної діяльності можуть бути власні кошти підприємства, кошти державного бюджету, кошти іноземних інвесторів та інші джерела. Фінансування інновацій в Україні здійснюється переважно за рахунок власних коштів підприємств. Розподіл джерел фінансування за 2009–2015 роки відображено на рис. 1.

Таблиця 1. Впровадження інновацій на промислових підприємствах

Роки	Питома вага підприємств, що впроваджують інновації, %	Впроваджено нових видів техніки, найменувань
2009	10,7	641
2010	11,5	663
2011	12,8	897
2012	13,6	942
2013	13,6	809
2014	12,1	1314
2015	15,2	966

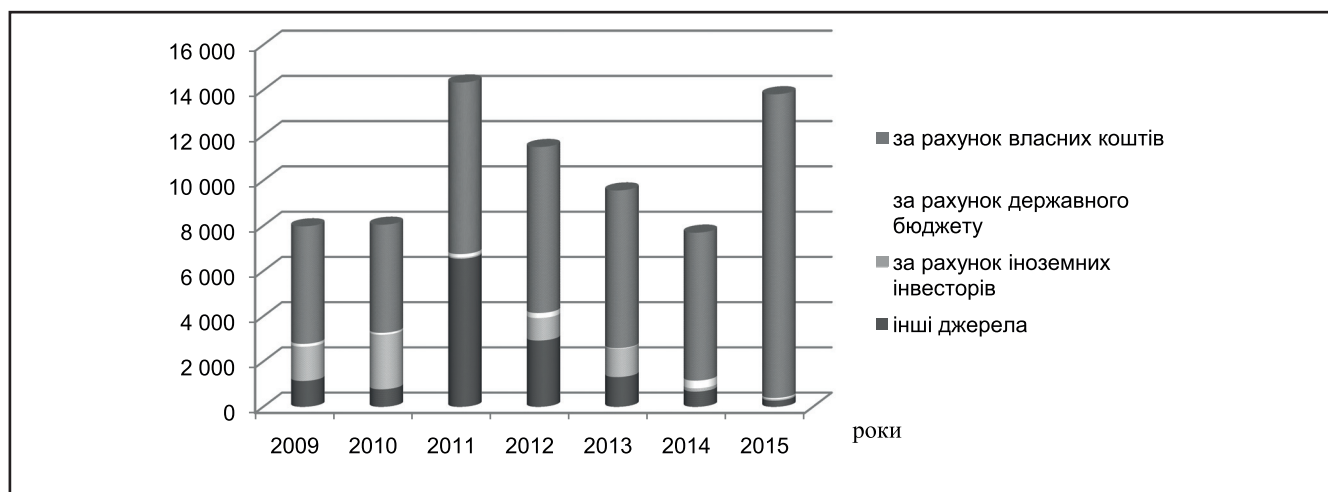

Рисунок 1. Розподіл джерел фінансування інноваційної діяльності в Україні в 2009–2015 рр.

Згідно зі статистичними даними розподілу джерел фінансування фінансувалося приблизно більше ніж 70 % власних коштів підприємств, а у 2015 році ці інвестиції склали аж 97,2 % від загальної суми витрат або 13427 млн. грн. Підтримка інноваційного розвитку державою в порівнянні з іншими видами фінансування є мізерною: у 2015 році вона склала 0,39 % від загальної суми витрат, у 2014 році цей показник був більший і складав 4,47 % або 344,1 млн. грн.

Таким чином, основна проблема інноваційного розвитку – це низький рівень підтримки державою розвитку підприємств в цьому напрямі, а також низький рівень довіри іноземних інвесторів.

Тому ми вважаємо за доцільне розглянути які існують шляхи вирішення вищезазначених проблем у системі обліку основних засобів.

Завжди слід звертати увагу на ті країни, рівень яких є досить високим в порівнянні з Україною. Там, наприклад, широко застосовується прискорена амортизація устаткування як стимул для оновлення виробничих фондів. Так Белов В.Н. стверджує [1] « У США встановлено термін амортизації в 5 років для устаткування і приладів, використовуваних для НДДКР, з терміном служби більше 4 і менше 10 років. Крім того, при терміну списання устаткування в 5 років у перших 2 роки амортизувати дозволяється до 64 % його вартості».

А ось в Японії застосовують метод прискореної амортизації ті компанії в яких є енергозберігаюче устаткування. Воно сприяє ефективному використанню ресурсів підприємства. Застосовуються різні норми прискореної амортизації – від 10 до 50 %. Проте найбільш поширена ставка становить у середньому 15–18 % [1].

Дослідження Степаненка Д.М. [5] говорить про те, що Франція почала застосовувати метод прискореної амортизації ще в середині 50-их років ХХ століття. Раніше його використовували лише в деяких галузях, але нині його можуть використовувати усюди.

Тому відповідно до вищезазначеного прискорений метод амортизації являється, по суті, рушійною силою для технічного оновлення підприємства, так як, використовуючи цей метод, в перший час амортизаційні відрахування будуть збільшуватися, через це збільшиться вартість товарів, в свою чергу це призведе до зменшення прибутку та податку на прибуток, але, як результат, підприємство в своєму розпорядженні буде мати більше коштів для оновлення своїх основних засобів та придбання нових.

В Україні вибір того чи іншого методу амортизації суворо не регламентований і підприємство може обрати будь-який з існуючих самостійно, але через те, що немає чітких методичних рекомендацій щодо застосування інших методів окрім прямолінійного, бухгал-

тери й не використовують прискорений метод. Тому, ми вважаємо, що слід затвердити на законодавчому рівні чіткі методичні рекомендації використання прискореного методу на практиці.

Наступна інновація в системі бухгалтерського обліку основних засобів, яку можна запропонувати, пов'язана з незавершеним будівництвом.

Нехай, вартість незавершеного будівництва складе 10 000 у.о. Підприємство запрошує спеціалізовану та ліцензійовану оціночну фірму, яка може обчислити самостійно реальну ринкову вартість даної будівлі, що буде визначена не за фактичними витратами, які були понесені на її виробництво, а відповідно до ступеня її готовності та відповідності до нинішніх ринкових цін. Тоді вартість цієї будівлі в рази зростає, а значить й сумарна вартість активів. В плані бухгалтерських проведення: незавершене будівництво збирають по Дт субрахунка 151 «Капітальне будівництво». Якщо застосовувати такий метод відповідно до якого зростає вартість будівлі, то, можливо, було б зручніше створити окремий субрахунок на 10 синтетичному рахунку «Основні засоби» – 110 «Капітальне будівництво у еквіваленті». Розглянемо приклад пропозиції бухгалтерських проведення щодо зростання вартості будівлі у незавершеному будівництві заснований на принципах бухгалтерських проведення під час переоцінки основних засобів [5] у табл. 2.

Незавершене будівництво по своїй природі може бути абсолютно різним, наприклад, в підприємства А у будівлі немає вікон, а в підприємства Б наявний лише фундамент для споруди. Тому для підприємства А пропозиція застосування даного методу є більш вигідною, бо якщо незавершене будівництво буде оцінено за ступенем готовності і приведено до ринкової вартості можна стверджувати, що це є як готовий продукт або як готовий основний засіб. Зрозуміло, що підприємство не може його використовувати у власних цілях, так як воно не готово на всі 100 %, але є варіант його продажу за вищою ціною, або отримання кредиту банку під заставу будівлі. Чим вища вартість будівлі (відповідно вищий ступінь готовності), тим більшу суму кредиту зможе отримати підприємство. Цей кредит можна направити на інноваційний розвиток підприємства, закупивши, наприклад, ті ж самі основні засоби або на придбання абсолютно нової інноваційної технології виробництва. Після впровадження таких інновацій підприємство зможе конкурувати на міжнародному ринку, а отже й заробити набагато вищий прибуток ніж у часи без інновацій і, як результат, з легкістю погасить своє зобов'язання перед банком.

А ось, наприклад, Панасенко А.П. стверджує [3]: «Одним із проблемних питань залишається порядок визначення ліквідаційної вартості основних засобів через

Таблиця 2. Пропоновані бухгалтерські проведення

Зміст операції	Дт	Кт
1. Списано вартість незавершеного будівництва на рахунок основних засобів у зв'язку з при- веденням її до ринкової вартості нерухомості згідно з ступенем її готовності	110	151
2. Різницю між новою ринковою вартістю будівлі та сумою незавершеного будівництва списано на доходи підприємства.	110	746
3. Списано на фінансовий результат дохід підприємства від даної операції	746	79

Примітка. Дт – дебет, Кт – кредит

складність оцінки активів у майбутньому. Так, для техніки необхідно зробити прогноз на 5–10 років, для будівель – 40–50 років. При цьому фактично неможливо врахувати вплив на кінцеву вартість багатьох факторів, тому результат буде досить приблизним».

Тому, як результат, підприємства не визначають або прирівнюють до нуля ліквідаційну вартість, що є досить некоректним в даному випадку, так як амортизаційні витрати будуть рівні первісній вартості основних засобів.

Деякими вченими було запропоновано запровадити відповідний відсоток ліквідаційної вартості. При цьому передбачається, що такий відсоток розраховується для кожної групи активів і затверджується для галузі на державному рівні. Завдяки централізованим нормам усереднених відсотків ліквідаційної вартості основних засобів по групах для усіх підприємств визначення вартості, яка амортизується, матиме більш об'єктивний характер, зникнуть розбіжності у сумі ліквідаційної вартості одних і тих же активів, спроститься порядок її визначення, що приведе до підвищення якості облікової інформації [3]. Але такий варіант, на нашу думку, є досить сумнівним через існування інфляційних процесів, тому його слід вдосконалити з урахуванням даного фактору.

Наступною проблемою, яку визнає більшість фахівців є існування відмінностей між бухгалтерським та податковим обліком. Бухгалтеру в Україні потрібно вести одразу два обліки: як бухгалтерський, так й податковий. На жаль, для підприємства не існує вибору вести чи не вести податковий облік, так як він є обов'язковим та трудомістким. Якщо говорити про основні засоби, то амортизація даної статті в бухгалтерському та податковому обліках – це дві великі різниці. Це ускладнює процес ведення бухгалтерського обліку. Ведення податкового обліку потребує наявності висококваліфікованих спеціалістів, що знають податкове законодавство досконало. Крім того, дані спеціалісти повинні постійно оновлювати свої знання, так як законодавство дуже часто змінюється і треба вміти встигати за усіма нововведеннями.

Тому існує ще одна проблема, яку можна вирішити шляхом об'єднання бухгалтерського та податкового обліку, адже коли одна й та ж сама операція відображається зовсім по різному в двох обліках, то дуже важко спів ставити різні дані для розуміння реального стану

на певний момент часу. Це питання не лише пов'язане з амортизацією основних засобів. Тому якщо Україна бачить своє майбутнє в Європейському Союзі, то необхідно відходити від встановленого ведення обліку.

У бухгалтерському обліку амортизацію основних засобів починають нараховувати після введення їх в експлуатацію, а в податковому обліку – після здійснення витрат на придбання об'єктів, незалежно від того, введені вони в експлуатацію, чи ні. Крім того, в бухгалтерському обліку амортизація нараховується щомісяця, а в податковому – раз на квартал [6].

Отже, нині існує ряд проблем, що пов'язані з системою бухгалтерського обліку основних засобів і які мають певні шляхи вирішення. Основна мета – це затвердити на законодавчому рівні методичні рекомендації з обліку основних засобів та їх амортизації, які будуть дійсно реальною допомогою для бухгалтерів і зможуть зменшити трудомісткість працівників. Також слід об'єднати бухгалтерський та податковий облік, щоб створити комфортні умови для ведення бізнесу.

Висновки

Бухгалтерський облік має завжди коригуватися та змінюватися, так як час йде вперед і світ не стоїть на місці, з'являються нові завдання та новий попит. Бухгалтерський облік основних засобів не є виключенням з правил. Зміни в обліку цієї статті потрібно починати впроваджувати спочатку на законодавчому рівні. Також доцільним є запозичення досвіду у зарубіжних високо розвинутих країн з цього питання. Співробітництво з науковими інституціями теж може принести гарні ідеї та інновації для покращення системи бухгалтерського обліку не тільки основних засобів, а й обліку в цілому.

Список використаних джерел

1. Белов В. Н. К вопросу о российской инновационной политике. Зарубежный опыт / В. Н. Белов // Инновационная политика и инновационный бизнес в России : аналитический вестник. – № 5 (146). – М., 2001. – С. 16–27.
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Панасенко А.П. Проблеми основних засобів у бухгалтерському обліку / А.П. Панасенко // Держава та регіони. – 2008. – №3. – С.407–410.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом МФУ від 27.04.2000 № 92.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

5. Степаненко Д. М. Методы реализации государственной инновационной политики в зарубежной практике /

Д.М. Степаненко // Вестник ДГТУ. – 2005. – Т. 5. – №2(24). – С. 238–245.

6. Кірсанова Т.О. Організація та пропозиції щодо вдосконалення обліку амортизації основних засобів / Т.О.Кірсанова, Т.І.Дмитренко // Вісник СумДу, серія «Економіка». – 2010. – №1. – С.64–68.

УДК 65.018

П.М. ДУДКО,

к.е.н., доцент кафедри підприємництва та бізнесу

Київський національний університет технологій та дизайну

Вплив тотального управління якістю (tqm) на бізнес процеси

Тотальне управління якістю – це філософія організації, яка заснована на прагненні до якості та практиці управління, що приводить до загального управління якістю. Звідси якість – це не те, що вам доводиться відслідковувати або додавати на якомусь етапі виробничого процесу, це сама сутність організації.

Для підвищення ефективності процесу тотального управління якістю, використовують 10 ключових управлінських практик. Ці практики можуть мати глибокий вплив як на малі, так і великі підприємства.

Щоб досягти кращих результатів, треба звернути увагу на дві області, які можуть надати можливість отримати корисний ефект від використання тотального управління якістю – це: участь працівника та бенчмаркінг.

Ключові слова: тотальне управління якістю, концепція, система, скорочення витрат, задоволення потреб споживача, зменшення дефектів, моральний дух, участь працівника, бенчмаркінг.

П.М. ДУДКО,

к.э.н., доцент кафедры предпринимательства и бизнеса

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Влияние тотального управления качеством (tqm) на бизнес процессы

Тотальное управление качеством – это философия организации, которая основана на стремлении к качеству и практике управления, которое приводит к общему управлению качеством. Отсюда качество – это не то, что вам придется отслеживать или добавлять на каком-то этапе производственного процесса, это сама сущность организации.

Для повышения эффективности процесса тотального управления качеством, используют 10 ключевых управленческих практик. Эти практики могут иметь глубокое воздействие как на малые, так и большие предприятия.

Чтобы достичь лучших результатов, надо обратить внимание на две области, которые могут предоставить возможность получить полный эффект от использования тотального управления качеством – это: участие работника и бенчмаркинг.

Ключевые слова: тотальное управление качеством, концепция, система, сокращение расходов, удовлетворение потребностей потребителя, уменьшения дефектов, моральный дух, участие работника, бенчмаркинг.

P. DUDKO,

Ph.D., assistant professor of entrepreneurship and business

Kyiv National University of Technology and Design

The impact of total quality management (tqm) in business processes

Total quality management – is the philosophy of organization, which is based on aspiring to quality and practice of management that results to general management by quality. Thus, quality – is not that you have to observe and add to a production process on some stage, it is an essence of organization.

To increase the efficiency of total quality management process, 10 key administrative practices are used. These practices can have deep influence both on small and large enterprises.

To achieve the best results, it is necessary to pay attention to two areas, which can give the possibility to get a complete effect from the use of total quality management – they are: participation of employee and benchmarking.